

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvénykezési lajstromozási szám: 44.
Dca. No. 890-1938. Trih. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JUNIUS 5.
VIII. évfolyam, 147. szám.

Hétfő

Egy angol képviselő javaslata:

Chamberlain utazzék Moszkvába — és ott tegyen a münchenihez hasonló békenyilatkozatot

Elkészült az új albán alkotmány — Berlin tovább ünnepli a jugoszláv kormányzó
herceget — Moszkva válaszigyeke állítólag elfogadhatónak látszik — Göbbels
harcias cikke a dúsgazdag államok ellen

A magyar kormányférfiak a földreform ügyét tartják a legsürgősebb feladatnak

Az elmúlt 24 óra alig hozott lényegesebb politikai eseményt. A világsajtót inkább a közeljövő érdekli és bő találgatások jegyében foglalkozik Pál herceg berlini látogatásának és az átadott szovjet-jegyzéknek várható következményeivel. A brit parlament hét főn ül össze és Chamberlain miniszterelnöknek alkalma lesz a képviselők kérdéseire bővebb magyarázatot adni a brit-orosz szerződés és tárgyalások további fejleményeiről. Göbbels német propagandaügyi miniszter nagy cikkben szögezte le a Harmadik Birodalom politikai álláspontját a vagyon és nincstelenség közötti különbség megszüntetése érdekében. Bő kommentárok ra adnak alkalmat gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök és Csáky külügyminiszter legutóbbi beszédei. Kasselben Hitler vezér és kancellár ma nagy érdeklődéssel várt beszédet fog mondani és az itt rendezett frontharcos szövetség ünnepségén megjelenik a spanyol küldöttség is.

A lényegesebb eseményekről a következőkben számolunk be:

A BRIT-OROSZ EGYEZMÉNY

(LONDON.) Molotov külügyi népbiztos által nyújtott válaszigyzekeiről még mindig nem lehet semmit sem pontosan tudni. A Foreign Office és a Quai d'Orsay vezetői ugyanis arra az álláspontra helyezkedtek, hogy mindaddig, míg nézeteiket ki nem cserélik és véleményüket le nem szögezik, titokban tartják a jegyzék szövegét. A sajtó ennek ellenére is bő magyarázatokat fűz a jegyzékhez és megjegyzi, hogy annak tartalma csak kivonata a Molotov beszédének. A Times szerint igen nagy akadály a megegyezésnek az, hogy a szovjet továbbra is követeli a Balti-államok biztosítását annak ellenére, hogy ez ellen az érdekeltek erőteljesen tiltakoznak. Az orosz sajtó nagy jelentőséget tulajdonít az északi külügyminiszter azon nyilatkozatának, amelyben leszögezte, hogy

amennyire Anglia kívánság ellenére Észtország felé is szavatosságot vállalna, úgy kénytelen lenne kormányza ezt a ténykedést barátságtalan ténykedésnek minősíteni. Különösen elkeseredett a francia baloldali sajtó, amely a szerződés körül kifejlődött huza-vonásban az európai helyzet további elmérgesedését látja.

A SZOVJET KIVÁNSÁGAI

(PÁRIS.) A háromhatalmi egyez-

ménnyel kapcsolatos orosz válaszigyzekeiről a lapok megjegyzik, hogy Moszkva bizonyos módosító indítványokat tesz, de nem ellenjavaslatokat, tehát a válaszigyzeke elfogadhatónak ígérkezik. A szovjet önműködő jelleggel a Balti-államokra is kéri kiterjesztését a szavatosságot Páris és London részéről. Chamberlain és Halifax a jövő hét elején veszik beható megvizsgálás alá az orosz válaszigyzekeket.

ÖSSZEÜL A BRIT PARLAMENT

(LONDON.) A pünkösdi szünnetre távozott brit parlament hétfőn tartja meg az ünnep utáni első ülését. A tanácskozásokat rendkívül nagy érdeklődés előzi meg, mert a beavatottak szerint a szabadságáról visszatérő Chamberlain miniszterelnök ezúttal fontos kijelentéseket fog tenni a brit-francia-orosz szerződési tárgyalásokkal kapcsolatban.

Interpellációkban is bővelkedni fog a

nap, amit a számos feliratkozás is igazol.

Igen érdekesnek ígérkezik David Adams képviselőnek azon javaslata: Chamberlain miniszterelnök utazzék Moszkvába és tegyen ott a müncheni egyezmény mintájára olyan ajánlatot, amely a két kormányfő személyes érintkezésével igyekszik majd a fennálló ellentéteket kiküszöbölni.

GAFENCU ANKARAI UTJA

(BELGRÁD.) A jugoszláv lapok hosszú cikkben foglalkoznak Gafencu román külügyminiszter közelebbi ankarai útjával. A Vreme azt írja, hogy a román-török tárgyalások elsősorban is Bulgáriának a Balkán-szövetségbe való bevonására irányulnak. Hasonlóképpen írnak a többi lapok is, de megjegyezve, hogy Szófia bevonása jelentős diplomáciai feladatnak tekinthető.

Pál herceg Berlinben

(BERLIN.) Pál jugoszláv kormányzóherceg tegnap délelőtt megtekintette Potsdamot és a Sansouil-kastélyt, ahol koszorút helyezett el Frigyes császár emlékoszlopára. Délben a külügyminiszter vendége volt. Délután Göbbels propagandaügyi miniszter látta teán vendégül. Este a Kaiserhof-szállóban Hitler kancellár rendezett tiszteletére disztribúciót. Az ötkészést napyszábasú fogadás követte, amelyen megjelentek a meghívott előkelőségeken kívül a diplomáciai testület tagjai is. Berlin közönsége, ahol Pál herceg megfordult, mindenütt meleg ünnepségekben részesítette a magas vendéget.

A BERLINI LÁTOGATÁS ÉS A FRANCIA SAJTÓ

(PÁRIS.) A francia sajtó nagy érdeklődéssel kíséri Pál herceg berlini tartózkodását és azt igen nagy politikai jelentőségűnek minősíti. A Matin azt írja, hogy bár nem kerül sor újabb politikai megállapodás megkötésére, mégis bizonyos az, hogy a Harmadik Birodalom és Jugoszlávia között újabb szorosabb kereskedelmi kapcsolat fejlődik ki. Ugyanígy ír a Temps is, amely nem titkolja azt a véleményét, hogy Jugoszláviát az angol és francia politikai tervek számára nehéz lesz biztosítani.

CVETKOVICS LAIBACHBAN

(BELGRÁD.) Cvetkovics miniszterelnök a mai napon Laibachban megnyit-

Szerinte nyugtalanító dolog az, hogy az egyes népek óriási vagyon és gazdagság felett rendelkeznek, más nemzetek pedig nélkülöznek. Ez a helyzet válságos osztályharcot teremtet az államok között.

A tengely két erőteljes ifjú nemzetének az olaszok és a németek megdönthetetlen blokkja és abból a célból alakult, hogy a különbségeket megszüntesse és megvédje az érdekeiket. Cikkét további során Göbbels támadja a versaillesi békeszerződés megalkotóját és hangsúlyozza, hogy a Harmadik Birodalom megismosodva az egyenlő jogok és egyenlő kötelezettségek alapjára helyezkedett. Itáliának és Németországnak célja nem más, mint lehetőleg békés uton olyan új rendszernek a megteremtése, amely megszünteti az osztályharcot a népek között.

HITLER KASSELBEN

(BERLIN.) (Rador.) Hitler vezér és kancellár ma résztvesz a volt frontharcosok kasseli nagygyűlésén és ott beszédet fog mondani. Megjelenik a politikai jellegű ünnepségen a nemzeti spanyolország katonai küldöttsége is és Queipa de Lano tábornok is.

AZ ALBÁN KÜLDÖTTSEG AZ OLASZ URALKODÓ ELŐTT

(RÓMA.) (Rador.) Az albán miniszterelnök által vezetett küldöttség gróf Ciano külügyminiszter jelenlétében ki hallgatáson jelent meg III. Viktor Emanuel uralkodó előtt és előterjesztette azon kérelmét, hogy az albán katonaságot az olasz haderő kötelékébe sorozzák. Az uralkodó hírt szerinte a kérelmet teljesíteni is szándékozik.

AZ ÚJ ALBÁN ALKOTMÁNY

(RÓMA.) Az új albán alkotmány, amelyet az uralkodó tegnap átadott az albán küldöttségnek, többek között a következőket mondja: Az Albán államot egy monarchikus kormány vezeti, alkotmányosan. A trón öröklője az olasz és albán királyi dinasztia, amelynek jelenlegi uralkodója III. Viktor Emanuel, egyben Etiópia császára is. Az albán zászló piros, közepén kékfehér kereszt és egy vesszőnyaláb. Hivatalos nyelv az albán. Az összes vallásfelekezetek szabad gyakorlási jogot nyernek, törvényesen biztosítva a törvényhozó hatalmat, az uralkodó a legfőbb fasiszta testületi tanácsal együtt gyakorolja. A végrehajtó hatalom az uralkodó, akinek nevében az általa kinevezett bírák ítélkeznek. A törvények értelmezése kizárólag a törvényhozó hatalomé és mindenkiere nézve kötelező. A legfőbb fasiszta testületi tanács az albán fasiszta párt központi tagjaiból áll, valamint a gazdasági testületi tanács központi vezető tagjaiból. A bírók hivatásuk gyakorlásában függetlenek és elmozdíthatatlanok. A bírói tárgyalások nyilvánosak. Az állampolgárok jogait és kötelességeit illetően az olasz királyság alkotmányára az irányadó. — Ugyanakkor jelentik, hogy Ciano és Gemil Dino olasz, illetve albán külügyminiszterek egyezményt írtak alá, amely szerint Albánia diplomáciai képviselőjét az olasz kormány hasonló szervei veszik át. Ezzel egy időben jelentik, hogy Zogu volt albán király egy Versailles melletti kastélyt bérelt ki, ugyanazt, ahol a windsori

hercegi pár lakott a múlt évben és a jövő héten családjával együtt már a francia partvidékre is érkezik.

PITTMANN SZENÁTOR A FEGYVERSZÁLLÍTÁSOKRÓL

(WASHINGTON.) (Rador.) Pittmann szenátor legutóbbi szenátusi beszédében élesen bírálta azt a javaslatot, amely engedélyezni akarja a fegyver és muníciószállítást a hadviselő államok részére is. Szerinte ez főleg a háborús államok előnyét szolgálja. Kitért azután a Balkán-államok helyzetére és hangsúlyozta, hogy ezek azáltal, hogy a Skoda-művek német kezébe kerültek, csak bizonyos nehézségek árán tudják önvédelmüket kellőképpen megszervezni.

BENES AZ IRÓSZÖVETSÉG ÜLÉSÉN

(NEWYORK.) Benes volt csehszlovák köztársasági elnök az amerikai írók szövetségének ülésén nagyobb beszédet mondott, amelyben reményét fejezte ki, hogy rövid időn belül megszűlnek a föderációs Európa, amely a nemzetek közötti ellentétet megszünteti. Ezután élesen bírálta a müncheni egyezményt, amely szerinte a jelenlegi bizonytalan helyzet főközöje.

A KINAI FÖHADISZÁLLÁS JELENTÉSE

(CSONGKING.) A Kínai főhadiszállás jelenti, hogy Kiangsinnál a japán és a kínai haderők között összeütközésre került a sor és ennek folyamán a kínai csapatok nagy győzelmet arattak. A japánok 9000 embert veszítettek. Tekintettel arra, hogy ezt a győzelmi hírt a külföldi távirati irodák még nem erősítették meg, a közlést fentartással kell fogadni.

JAPÁN TILTAKOZÁS

(SANGHAI.) (Rador.) A japán tengerészeti miniszter az angol tengerészeti hatóságokhoz jegyzéket intézett, amelyben élesen tiltakozik az ellen, hogy az angol hajók fegyvereket és löszert szállítanak Csank-Kai-Sek marsall híveinek. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a japán tengerészet nem fog megelégedni bizonyos esetekben az angol lobogó alatt haladó hajók nemzetiségének egyszerű megvizsgálásával és általában a japán hatóságok nem fogják tovább tűrni, hogy bizonyos hatalmak olyan gyanús jellegű üzeneteket folytatssanak, amelyek tulajdonképpen Csang Kai Sek marsall megsegítését jelentik. Ugyanakkor Londonból jelenti, hogy a japán hatóságok két angol diplomátát letartóztattak a Távolkeleten, ami ellen angol részről jelentettek be tiltakozást.

MOSZKVA TOVÁBB TISZTOGAT

(PÁRIS.) Egyed francia lapok szerint a szovjet hatóságok hazaárulás vádjával letartóztatták Saposnikov tábornokot, a vezérkar volt főnökét és több munkatársát. Az ügyesség a titkos rendőrség által rendelkezésre bocsátott adatok alapján állítólag már vádat is emelt a letartóztatottak ellen.

A SVÉD KORMÁNY ELHATÁROZÁSAI

(STOCKHOLM.) A svéd kormány elutasította azt a törvényjavaslatot, amely azt kívánta elérni, hogy a múlt évi december 21-iki egyezmény szellemének megfelelően, Anglia, Svédország, Dánia, Finnország és Norvégia között a tengeri fegyverkezés tekintetében megállapodást kössenek és meg egyezzenek arra nézve, hogy a hajóépítkezésre és haditengerészetre vonatkozó értesítéseiket és terveiket kölcsönösen kicserélik egymással. Ugyanakkor elutasította azt a tervet is, hogy az Aaland-szigetek semlegességét ünnepelesen megerősítse. Hivatalos helyről kijelentik, hogy időközben a helyzet annyit változott, hogy Svédország ezeket az előző megállapodásokat nem veheti tekintetbe.

A MAGYAR NYILASOK KIVÁNSÁGA

(BUDAPEST.) Hubay Kálmán, a magyar nyilaskeresztpárt vezére hosszabb nyilatkozatot adott a lapoknak. Bbben kijelentik, hogy a párt legfőbb programjátának tekinti a zsidókérdésnél radikálisabb megoldását.

AZ EGYIPTOMI KÜLÜGYMINISZTER UTJA

(KAIRÓ.) Az egyiptomi külügyi

miniszter június 15-én ellátogat Ankarába. Visszatérőben június 23-ika körül Athénbe, onnan pedig Bukarestbe fog ellátogatni.

A DANZIGI JEGYZÉKEK LENGYELORSZÁGHOZ

(DANZIG.) Greiser szenátusi elnök jegyzéket intézett a lengyel kormányhoz, amelyben sajnálkozással állapítja meg, hogy lengyel részről a kalthoffi és más határcsúszásokkal kapcsolatos válaszcímek nem voltak kielégítőek. A lengyelek még csak sajnálkozással sem fejezték ki az incidensek és a Danzig feletti lengyel repülőgépeszálások miatt és nem távolították el helyéről azt a három lengyel vámtisztviselőt, akik a kalthoffi incidenst okozták. Ezt Danzig sajnálattal veszi tudomásul és nem mond le az elégtétel követeléséről. Egy másik jegyzék megállapítja, hogy Lengyelország Danzigban tulsok vámtisztviselőt tart, tízszer annyit, mint más határpontokon és a vámtisztviselők nagyrésze nem is ilyen hanem határvári egyenruhát hord, a lengyel hadügyminisztérium rendelkezése alá tartozik. Danzig ezt nem hajlandó tovább megengedni és ragaszkodni fog ahhoz, hogy a lengyel vámtisztviselők feltétlenül tegyék le a hűség esküt a szabadállam alkotmányára, amit eddig Lengyelország ellenzett.

A NÉMET BELÜGYMINISZTER BUDAPESTEN

(BUDAPEST.) Frick német belügyminiszter hétfőn nagy kísérettel Ke-

sztes Fischer belügyminiszter meghívására a magyar fővárosba érkezik, ahol ünnepélyesen fogadják. A többnapos látogatás során a belügyminiszter részt vesz a budapesti német követség fogadóünnepségein, külön kihallgatáson jelenik meg Horthy Miklós kormányzó előtt, megbeszéléseket folytat a magyar belügyminiszterrel és külügyminiszterrel, ellátogat a Hortobágyra, Debrecenbe és a Balaton vidékére, azután szombaton tér vissza Németországba.

A BÉCSI TALÁLKOZÓ

(RÓMA.) Alfieri népművelésügyi miniszter ma Bécsbe utazik. Az olasz miniszter itt fog találkozni dr. Göbbels német propagandaügyi miniszterrel, akivel nagyfontosságú kérdésekről fognak tárgyalni.

SZLOVÁKIA KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEI

(POZSONY.) A szlovák kormány elhatározta, hogy Szlovákia területén életbelépteti az ügyvédi karban a korlátozó intézkedéseket elsősorban a zsidóság felé. A rendelkezés értelmében egész Szlovákia területén csupán 34 zsidó ügyvéd fog működési engedélyt kapni.

GAMELIN LONDONBAN

(PÁRIS.) Gamelin tábornok francia vezérkari főnök kedden Londonba utazik. A tábornok az angol fővárosban a legkiválóbb angol katonai vezető ténnyezőkkel fog megbeszéléseket folytatni.

A Malomárok vizébe esett és belefulladt az öreg holdus

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Halálos kimeneteli szerencsétlenség játszódott le ma délután 6 és 7 óra között a főposta háttárgótti „tyukpiac” közelében. Egy 60 év körüli munkáskülsejű férfi eddig még meg nem állapított körülmények között a Malomárok vizébe esett. A hullámok azután nagy sebességgel sodorták a Szentpéteri templomig. A járókelők a megdöbbentő szerencsétlenséget észrevették és azonnal a megmentésére siettek. A part mentén egymásután több fiatalember ugrott a vízbe, de nem sikerült az áldozatot kimenteniük, mert a hullámok az utolsó percben mindig elsodorták a mentésére sietők elől. A Szentpéteri templom mellett végre egy Todut Alexandru nevű Muncitorul-ucca 78. szám alatt lakó 19 éves fiúnak sikerült nagy küzdelmek árán kifognia a vízbeesett férfit és kivitársolni a portra. A szerencsétlen sorsu férfiban azonban akkor már nem volt élet. Azonnal értesítették a ható-

ságokat, ahonnan dr. Hossu városi tisztiorvos és Pop Iacób ügyeletes rendőrkapitány szállottak ki a helyszínre a vizsgálat megejtésére. A hatósági közegek — a közben összegyűlt tömegben levő egyik szemtanú állítása alapján — megállapították, hogy az áldozat állítólag Bajkó István izéki illetőségű 64 éves munkással azonos, aki két éve, hogy Kolozsváron tartózkodik és miután munkaképzetlenné vált, kéregetésből tengette életét. A halott zsebében 39 lej 50 banit találtak, vállán pedig kenyérdarabokkal teli tarisznya csúngott. A rendőrorvos és a rendőrkapitány intézkedésére a holttestet beszállították a törvényszék bonctani intézetébe. A vizsgálatot ugyanakkor folytatják annak megállapítására, hogy öngyilkosságról vagy véletlen szerencsétlenségről van-e szó, továbbá abban az irányban is nyomoznak, hogy tisztázák az áldozat személyazonosságát.

TESTEDZÉS

Győzött a Rapid a veretlen Venus felett és megmenekült a kieséstől. Bukarestből jelenti: Szombaton délután 5000 néző előtt játszották le a Rapid-Venus nemzetközi mérkőzést, amelyet óriási meglepetésre a Rapid nyert meg 4:1 (2:1) arányban. A Rapid mindvégig lelkesen játszott, ezzel szemben a Venus a mérkőzés nagy részében passzív szerepet játszott a pályán. A gólok így estek: 3 p. Bogdan, 35 p. Barátky, 38 p. Orza, 72 p. Auer, 79 p. Auer. A Rapid legjobbjai Vintila Rasinaru, Moldovan és Auer voltak. A Venusban a védelem nagyon gyengén játszott. Dávid a legtöbb gólból „benne” volt.

Kitüntetett sportemberek. Bukarestből jelenti: A június 8-iki sportünnepségekkel kapcsolatban számos sportember királyi kitüntetést kapott. Neagu Boerescu a Meritul Cultural tiszti fokozatát, Jules Rimet, a nemzetközi labdarúgószövetség elnöke, Vaccaro tábornok, az olasz labdarúgószövetség elnöke, Mauro Giovanni olasz játékevezető, Coppola Eugenio, a KK elnöke a Meritul Cultural II. osztályu lovagi rangfokozatát, Langenus belga, Bauwens német játékevezető, Barátky, Pavlovics, Juhász, Chiroiu, Sfera, Püllök futballjátékosok a Meritul Cultural Pentru Sport II. osztályu rangfokozatát nyerték.

Felecan II. és Capusan a kolozsvári Victoria játékosai, hír szerint ősztil kezdve a brassói ACFR csapatához szerződnek.

Varsói jelentés szerint a lengyel atlétikai szövetség várakozóan technikailag akadályokra hivatkozva, lemondotta a június hó 18-ára kitűzött lengyel-német atlétikai mérkőzést. Beavatottak szerint ez megtörténhet, ha a nemrégiben német részről lemondott lengyel-német ökölvívó és tennismérkőzésekért.

Max Baer, ökölvívó világbajnok óriási meglepetésre pontozásos vereséget szenvedett Newyorkban Lou Nova ökölvívótól.

Elevenen megégett az öt éves kisfiu. Constantából jelenti: Constanta megye Tortumanu nevű községében egy Dumitru Valsan nevű öt éves kisfiu szüleinek távollétében a tűz körül játszadozott. A lángok belekaptak a ruhájába és a szerencsétlen gyermek percek alatt elevenen elégett. A csendőrségi vizsgálat megindult.

A gyári cementszállítványok ügye. Bukarestből jelenti a Rador: A gyárakból vasúton küldött cementszállítványoknál gondoskodni kell arról, hogy a szabadforgalmi kiberőjegy és a számla, vagy a szállítási jegy is mellékelve legyen a szállítási okmányokhoz.

Iskolásfiú megdöbbentő kerekpárszerencsétlensége a Törökvágasban

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Végzetes tragédia történt szombaton este a Törökvágasnál, 7. ra tájban egy eddig ismeretlen személyazonosságú gimnázista fiú kerekpáron haladt a Törökvágas te tejéről a Grigorescu-ut felé. Körülbelül a terep közepén valami baleset következtében a kis diák leesett a kerekpárjáról és olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy mintegy 10—20 méterre esuzzott. Eközben arca és egész teste csupa vér lett és hatalmas vértócsa találták rá a járókelők. Történetesen arra ment a rendőrség egyik gépkocsija, amelyet Suciu Viorel soffőr vezetett, aki felvette a súlyosan sebesült kisfiút a gépre, hogy bevigye a klinikára. Utközben azonban a szerencsétlen fiú óriási kínok között kiszendvedt. A megdöbbentő halálos szerencsétlenség ügyében a hatóságok bevezették a vizsgálatot a tragikusvégi diák személyazonosságának kiderítésére.

KISHIREK

(LONDON.) Korda Sándor, a világhírű magyar filmrendező, a franciaországi Cannesben feleségül vette Merle Oberont, a világhírű filmszínésznőt.

(BUDAPEST.) Tegnap volt Kossuth Ferenc halálának 25. évfordulója, amelyet ünnepélyes keretek között ülték meg.

(BOMBAY.) Az indiai Kotasbában egy löporraktárban öngyulladás folytán robbanás történt, 30 ember meghalt, számos ház rombadőlt.

(BUDAPEST.) Kodolányi János nagysikerű Földindulás című darabjával kapcsolatban dr. Erdős László orvos plágium-keresetet indított a szerző és Patkós György, a Belvárosi Színház igazgatója ellen. Az orvos azt állítja, hogy 4 évvel ezelőtt Patkósnak, aki akkor a Nemzeti Színház titkára volt, átadta „Megkondultak a harangok” c. darabját, amely nem került színre, viszont a most nagy sikerrel játszott „Földindulás” teljesen az ő darabjának nyomán halad és sok helyen egészen plágiumjellegű.

(LONDON.) A szakértők szerint a Thetis hajójában levő 98 főnyi személyzet klórgázmérgezés következtében pusztult el. A hajóroncsot azonban mégis ki akarják emelni. A szerencsétlenség színhelyén óriási zöldszíni uszó bóját helyeztek el, amely két kilométer távolságra jelzi, hogy ott a mélyben hajóroncs van. Szombaton a késő esti órákban az angol tengerügyi hivatal jegyzéket adott ki, amelyben közli, hogy legnagyobb sajnálatára minden reményt fel kellett adnia arra nézve, hogy a tengerallattjáróban rekedt személyzetet megmenthessék.

Tűz Bukarestben. Bukarestből jelenti: Tegnap a román ifjuság (Tinerimea Romana) palotájában tűz ütött ki, de a tűzoltók közbelépése a lángok erejét gyorsan elfojtotta.

A kerületi adóhivatalok mellett működő kivetési pénzügyigazgatósági osztálynál látamoztatandók a lakbérleti Szerződések. A kolozsvári pénzügy igazgatóság 7044. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben közli, hogy a folyó évi június elsejétől kezdve Kolozsváron a lakbérleti Szerződések illetékesét nem a központi pénzügyigazgatóságon eszközzik, hanem az illetékes kerületi kivetési és ellenőrzési pénzügyigazgatósági osztályon, amelyek az egyes kerületi adóhivatalok mellett és helyiségében működnek. Minden háztulajdonos és lakó tehát a lakás, illetve az ingatlan fekvése szerinti illetékes kerületi adóhivatal kivetési és ellenőrzési pénzügyigazgatósági osztályánál köteles a lakbérleti Szerződést illetékesre bemutatni. A vonatkozó hirdetményt J. Suaresanu kivetési pénzügyigazgató és J. Bogdan osztályfőnök írták alá.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ARÁNY a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelzés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

FELHOLD nagyságu parcellák az Albnel-uccában eladó. Értekezni: Dr. Ion Brate ügyvédnél, Cal. Motilor 1., vagy Str. Paris 17. (8370)

RÁDIO, vadonatúj „Eumig” márkájú, áthelyezés miatt olcsón eladó. Dragalina-ucca 6-8. sz. (8377)

GYERMEKKOCSI, mely, majdnem új, eladó. Cal. Motilor 8. (8378)

KONYHABUTOR eladó. Mindenféle festett és furnéros butort készítenk leszállított árban. Tâmparie Dinescu Institut Corector Str. Fabrica de Zahăr 47. (8255)

SPORT gyermekkosci jókarban olcsón eladó. Str. Sălciâm 4. (Kétvízközt). (8316)

2-3 DARAB 30-40 literes tejeskannát használtat kerékek megvételre. Naftali, Str. Paris 13. (8453)

SÜRGŐSEN eladó ház hely villanegyedben, vízzel ellátva, 66 ezer lejért, részlete is. Str. Amos Francu 9. (7753)

EGY keményfa háló nagyon olcsón eladó. Str. Carpaților 4-a. (8448)

FOTOMÁRON fehér angoranyulak eladók. Cal. Marechal Foch 117. (8444)

ELADÓ teljesen jókarban levő 195 cm. motorkerékpár, mely biciklipermisszel is használható. Str. Episcop Ivan 5., ajtó 5. (8443)

ÁLLÁST KAPHAT

HÜLGYFODRÁST keresek nő, vagy férfit, mesterkönyvvél rendelkezőt. Pontos címet a kiadóba kérek „Nem fontos aktív munkában résztvegyen” feliré. (8215)

KÜLÖNFÉLÉK

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legjobb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cím a kiadóban. (T1775)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8438)

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székely, A. E. Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

Az április hó 1-én életbelépett

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

(cseléd)

adófelfizetési úrlapok beszerezhetők

BOROS

papírkereskedésben

Rádió

HÉTFŐ, június 5.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Tandín zenekar. 13: Hírek, időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális és sport hírek, vizálas-jelentés. 13:05: Lemezek. 14: Hírek. 14:30: Lemezek. 15:10: Időszéri anyag. 19: Felolvasás. 20:15: Az Országőr-szervezet műsora. 21:05: Stefanescu énekes operaáriát énekel. 21:35: Atanazov Smaranda zongorázik. 22: Hírek. 23:15: Vendégül zene. Budapest I. 7:45: Torna, hírek hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11:30: Felolvasások. 13:10: Ország zenekar. 13:40: Hírek. 14:30: Zenekar. 15:30: Hírek. 17:15: Diákfelőla. 17:45: Hírek. 18:10: Közvetítés az aggteleki cseppkőbarlangból. 18:45: Cigányzene. 19:10: Előadás. 19:50: Vita. 20:15: Hírek. 20:30: Opera vizsgaelőadás. 21:40: Hírek. 24: Cigányzene. 1:05: Hírek.

A KOLOZSVÁRI ZSIDÓSÁG TILTAKOZÓ GYÜLÉSE, Ma, vasárnap délelőtti 11 órakor a General Berthelot ucca 8. szám alatt az ortodox elemi iskola udvarán Kolozsvár zsidósága nagy tiltakozó gyűlést fog rendezni az angol kormány palesztinai politikáját ismertető „Fehér könyv” megállapításai ellen. A tiltakozó gyűlésen felszólalnak dr. Glasner Akiba, dr. Weinberger Mózes főrabbi, dr. Fischer Tivadar, dr. Fischer József, Gotlieb József, Danzig Hillel, dr. Hamburg József és a különböző zsidó szervezetek képviselői.

Helyszíni összeírást fog a város a lakásadók ügyében eszközölni

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A polgármesteri hivatal május 17-én hirdetményt függesztett ki, amely szerint május hó 30-ig mindenki vallomást volt köteles beadni, mert a város ebben az évben be akarja vezetni a lakbérutáni illetéket. A határidő lejárt, minden meghosszabbítás nélkül. Viszonylag azonban igen kevés vallomás érkezett be, aminek egyrészt az volt a magyarázata, hogy a kifüggesztés ténylegesen csak néhány nappal a megadott határidő előtt történt, továbbá, hogy közben egymásután több ünnep volt és emellett az emberek a választások ügyével is el voltak foglalva. Ezek miatt azután számosan nem tudták a vallomásukat kellő időben megtenni. A „Jóestét!” munkatársa ezért érdeklődött a polgármesternél, hogy mi lesz ebben a dologban. A polgármester a pénzügyi bizottsággal megtárgyalta a helyzetet és arra a megállapításra jutottak, hogy a meghosszabbítás szükség-

ségtelen, mert a város minden hához el fogja küldeni a maga megbízottját, aki a helyszínen ejti majd meg a szükséges összeírásokat. Ilyenképpen tehát semmiféle hátrány nem származik az ügyből kifolyólag azok részére, akik a május 30-iki időpontig nem nyújtották be vallomásaikat, amely egyébként is a háztulajdonosokra, illetve a cselédek, vagy a kutyát tartó lakókra voltak kötelezők.

Miután a helyszíni kiszállások és ezen az alapon az összeírások rövidesen megkezdődnek, ajánlatos, hogy a háztulajdonosok tartsák kéznél a látamozott lakbérleti szerződéseket, mert csak ezeket fogadják el bizonyító adatként. Ahol ilyenek nincsenek, ott a város közlegi értékelés útján fogják az egyes lakrészek lakbér értékét megállapítani és ilyen alapon kivetni a lakbérleti illetéket. Az esetleges viták ügyekben pedig a felelősségi bizottság fog dönteni.

Letartóztatták a rossz utra tévedt óratolvaj fiatallembert

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Igen jó családból származó, de rossz utra tévedt fiatallembert tartóztatott le a kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya, tegnap a déli órákban. Salamon Mór Trecoare-ucca 1. szám alatti lakos 3 nappal ezelőtt feljelentette a központi rendőrségen, hogy rejtélyes módon eltűnt a lakásáról 3500 lej értékű zseborája, valamint 500 lej készpénze is.

Valódi angol

szövegek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapjú

Dombria

szövegekre, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolokkal, 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejtig. Egyedüli elárultóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárati Str. Brătianu 19. felől is. Az üzám ismerősnek kedvezményes áron eladó.

A bevezetett nyomozás során a nyomozó közegeknek nagy fejtörést okozott a titokzatos lopási ügy, mert a károsult állítása szerint az ő lakásán az utóbbi hetekben egyetlen gyanús egyén sem fordult meg. Lakásának ajtajait pedig valahányszor hazatért, mindig zárva és mindent a legnagyobb rendben talált.

Amikor az édesanya és a mostoha összekapnak a törvény értelmében az apának hagyott gyermek felett

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Bonyodalmas ügyben folytat vizsgálatot a II. kerületi rendőrség. Tegnap déltájban a járőrök arról értesítették a rendőrséget, hogy a közeli Pietroasă-uccában két asszony kölcsönösen, esúnyán veri, üti egymást, óriási összegyűlt tömeg szemelátára és megbotrányozására. A két verekedő asszony mellett pedig 11 év körüli kis leányka sirdogál és könyörög, hogy ne verekedjenek.

Nyomban két rendőr szállott ki a verekedő színhelyre, akik a két hargias asszonyt előállították a kerületi rendőrségre, ahol megkezdtek a kihallgatásukat. Ennek során megállapítást nyert, hogy az egyik asszony Galóczi Gyuláné kolozsvári vasúti mechanikus jelenlegi felesége, a másik pedig a mechanikus második felesége, született Nagy Margit, akitől a vasutas három évvel ezelőtt törvényesen elvált és az elválás után újból megnősült. Galóczi Gyuláné első feleségétől akkoriban egy 8 éves kislánya volt. A törvényszék annak idején ítéletével a kislánykát az apának ítélte oda és Galóczi második felesége kimondottan édesanyjai szeretettel gondoskodott férjének első házasságbeli leánygyermekéről.

Az első feleség, aki nem tudott beleszólni a gyermekének a válás révén tör-

A továbbiakban a büntügyi nyomozóknak mégis sikerült leleplezniük a tettést. Neufeld Maxi nagyváradi származású és Kolozsváron Jorga-ucca 2. szám alatt lakó III. éves egyetemi hallgató személyében, akit előállították és megkezdtek a vallatását. A diák az első percben a legerélyesebben tiltakozott a gyanu ellen, de midőn a tárgyi bizonyítékok szembekerültek, kénytelen volt tördelmes vallomást tennie. Neufeld ugyanis beismerte, hogy június elsőjén délután, amikor a károsult Salamonnál látogatába volt, egy őrizetlen pillanatban az egyik szék támlájára helyezett ruhából kivette az órát, amelyet Florenthal ékszerésznek adott el. Továbbá beismerte azt is, hogy másnap, június 2-án délután szintén felkereste a károsultat, amely alkalommal 500 lej készpénzt lopott el. A rossz utra tévedt fiatallembert azzal védekeztet, hogy az utóbbi időben rossz társaságba keveredett és ennek tulajdonítható, hogy bűnbe esett. Végül beidéztek Florenthal ékszerészt is, aki beismerte, hogy megvásárolta az ügyben szereplő zseborát, de annak lopott jellegéről semmiféle tudomása nem volt, másnap el is adta az órát egy ismeretlen személynek. A kihallgatások befejezése után Neufeld Maxit átadták az ügyészségnek és Florenthal ékszerész ellen is megindult az eljárás.

Forgalmiadó raktárkönyv

pénzügyigazgatóság által láttatva, előírás szerint kapható

„CARPATII” S. A.

(VOLT BERNÁT)

papírkereskedésben, Piața Unirii 29.

Az utazók csak postai engedéllyel vihetik haza a vállalatnak behajtott pénzt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A közelmúlt napokban ismételt is megtörtént, hogy a vonatokon leigzolták a cégek utazóit és akiknél a vevőktől behajtott pénz volt, azt felszolgáltatták, hogy a legközelebbi állomáson adják fel postán a cégük címére. Ezt a meglepő intézkedést azzal indokolták az ellenőrző közegek, hogy a pénz szállítása a posta kizárólagos joga és a cégek csak a posta vezérigazgatóságától kaptak különleges engedélyt alapján hajthatják be és szállíthatják haza utazóikkal a vevőiktől kapott összegeket. Ezt az engedélyt a helyi postahivatalnál kell kérni, ugyanakkor pedig letétbe kell helyezni az átlagban behajtásra kerülő összes arányában álló biztosítékot is. Az engedély birtokában a cégek utazói szabadon végezhetik az inkasszót, de a behajtott minden ezer lej után 75 bani illetéket kötelesek a postának fizetni. Értéslésünk szerint az egész ország ipara és kereskedelme panasszal fordul ennek a rendszernek a megváltoztatása érdekében, mert a mostani helyzet az egész üzleti tevékenységet megbénítja.

— **Időjárás-jelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: emelkedő légnyomás és hőmérséklet, később kisebb hőmérsékletcsökkenés.

— **A szőlőtulajdonosok június hó 15-éig nyújthatják be adóvallomásaikat.** A kolozsvári illetékes pénzügyigazgatóság lapunk útján is közölni teszi, hogy a pénzügyminisztérium illetve az állami szeszjövődék vezérigazgatóságának május 24-én kelt 14611. számú rendelete értelmében azt a határidőt, ameddig a szőlőtulajdonosok adóvallomásaikat benyújthatják a folyó évi június 15-ig meghosszabbították. Mind azokat a szőlőtulajdonosokat, akik eddig a határidőig adóvallomásukat nem nyújtják be a vonatkozó törvény rendelkezései értelmében szigorúan megbüntetik. Az adóvallomások két példányban nyújtandók be, amelyek közül az egyik bályegköteles. A vonatkozó hirdetményt J. Sauresanu kivetési pénzügyigazgató és M. Mezei osztályfőnök írták alá.

— **A gépkocsijárművek kincstári engedélyeinek kiszolgáltatása.** A kolozsvári pénzügyigazgatóság 7622—1939. szám alatt G. Sauresanu pénzügyigazgató és R. Serban osztályfőnök aláírásával a következők közlésére kérték fel lapunkat. Tudomására hozzuk a gépkocsijármű tulajdonosoknak, hogy június 5-ével kezdetét veszi pénzügyi engedélyek kiszolgáltatása a következő sorrendben: június 5-én és 6-án az I. kerületi adóhivatal körletében lakó gépkocsijárművek tulajdonosai számára. Június 7-én, 9-én és 10-én a II. adózási kerületben lakó tulajdonosok részére, június 12-én, 13-án pedig a III. kolozsvári adózási kerületben lakó gépkocsit tulajdonosok számára, június hó 14-én a megyei gépkocsit tulajdonosok kapják kézhez a kincstári engedélyeket. Az új engedélyek kiszolgáltatása a pénzügyigazgatóság Cuza Voda-tér 4. szám alatti épületének I. emeleti 9. számú szobájában történik meg.

Reuter jelenti:

(WIEN.) Dino Alfieri fasiszta népvezetési és propagandaminiszter dr. Gőbels meghívására Wienbe utazik.

(BUDAPEST.) Frick nemzeti szocialista belügyminiszter Keresztes Fischer magyar belügyminiszter meghívására többnapos hivatalos látogatásra Budapestre utazik.

(VARSO.) Trenk tábornok utja magánjellegű. A magasrangú brit katonatiszt azonban bizonyára módját ejti annak, hogy a lengyel politikai és katonai élet vezetőivel megbeszéléseket folytasson.

(RIO DE JANEIRO.) Matto Grosso államban borzalmas vasúti szerencsétlenség történt, amelynek 34 halálos és 72 sebesült áldozata van. A katasztrófát politikai jellegű merényletnek minősítik.

(LONDON.) Mary angol királynő tegnap ismét kikocsizott a fővárosba és környékére.

(PÁRIS.) A tengerészeti minisztérium megrendelte a negyedik 85 ezer tonnás hadihajót, amely 380 milliméteres ágyúkkal van ellátva.

(POZSONY.) Kelet-Szlovákiában, Mezölaborc községben, egy lengyel légitáncos lezuhant. A hatóságok a ballont felfogták, a benneülő személyzetet pedig őrizetbe vették.

(LONDON.) Sir Philips Sassoon, a brit kormány tagja, a munkaügyek főbiztosa 50 éves korában meghalt.

(BUENOS-AIRES.) Lapjelentések szerint Ecuadorban államellenes összeesküvést lepleztek le és számos letartóztatást eszközöltek.

(DANZIG.) Burckhardt, danzigi népszövetségi főbiztos kétnapos berlini tartózkodás után visszautazott Danzigba.

(MEXIKÓ.) Azok a zsidó menekültek, akik a Flandres hajóról nem tudtak Havannában partra szállni, engedélyt kaptak arra, hogy az Egyesült Államokba menessenek, ameddig valamelyik délamerikai latin államban elhelyezkedhetnek. Egyben megindult érdeklődés a segélyakció.

(BIRMINGHAM.) Az egyik mozgóképszínházban két bombát találtak, amelyeket szerencsére sikerült ártalmatlanná tenni. A vizsgálat kiderítette, hogy az óraszerkezettel ellátott bombák hatóereje olyan nagy volt, hogy szétvetette volna az egész épületet. Birminghamban óriási a felháborodás.

(LONDON.) A sziam kormány elhatározta, hogy megváltoztatja az ország nevét, amelyet a jövőben Sziam helyett Muang-Thai-nak fognak nevezni. Muang-Thai annyit jelent, mint a „szabadok országa”.

(PALM BEACH.) Evelyn Harnay, a 20 éves szépségkirálynő részt vett egy nyílvesszőversenyben. Egyik társnője állítólag tévedésből oly szerencsétlenül találta el nyílával, hogy azonnal meghalt. A vizsgálat megindult a szándékosság tényének megállapítására.

(ATHÉN.) A pelloponesosi Tripolisz környékén két autóbusz egymásnak rohant. Nyolc ember meghalt és 12 megsebesült.

(ZÁGRÁB.) Egész Horvátország területén óriási árvizek pusztítanak. Vannak folyók, amelyeknek szintje 9 méterrel növekedett. A Száva 16 helyen törte át a gátakat. A kormány műszaki csapatokat vezényelt ki a veszélyeztetett területekre.

(ATHÉN.) Görögország területén tegnap megismétlődtek a földremlések. A legutolsó jelentések szerint Görögországban 24 óra alatt 45 földremlést észleltek. A lakosság pánik félelemben él. Mindenütt sátrakat emel és a szabadtéri tartózkodók. Egyes helyeken a postahivatalokat is sátrakban helyezték el.

(MARSEILLE.) Zog király és felesége Geraldine királynő hétfőn Marseillebe érkeznek. Innen Párisba mennek, mert Versaillesben akarnak letelepedni.

— **MA VAN AZ UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG KÖZGYÜLÉSE.** A kolozsvári unitárius egyházköztség ma, vasárnap, június 4-én délelőtt 11 órai kezdettel tartja meg rendes egyházközségi közgyűlését az unitárius püspökség kollégiumi tanácstermében. A gyűlés keretében tartják meg az egyházi törvényekben előírt évenkénti esperesi vizsgálatot is.

— **Nyolc európai ország kiküldöttei** jelennek meg a restaurációs ünnepségeken. Bukarestből jelentik: A június 8-iki restaurációs ünnepségeken az Országörszervezeti ünnepségek során Anglia, Belgium, Franciaország, Görögország, Olaszország, Lengyelország, Portugália, Törökország és Finnország fogják képviselni magukat.

Ötven kihágási jegyzőkönyvet vettek fel tegnap a gyümölcs piacon tartott egészségügyi razzlián

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A városi főorvosi hivatal közegészségügyi razzliát tartottak a kolozsvári piacokon. Különösen a gyümölcs piacon folyt le körültekintő vizsgálat, mert alighogy beköszöntött a gyümölcsidény, a romlott és fertőzött gyümölcs elvezete következtében máris több verhas-megbetegedés történt a városban. A főorvosi hivatal emberei a romlott gyümölcsöt elkobozták és egyben a legmegszébbmennyű tisztasági és egészségügyi előírások betartására kötelezték a kereskedőket. Így első sorban is kötelezték őket, hogy csak tiszta

papírban mérjék ki a gyümölcsöt. Mindazoknál a kereskedőknél, akik újságpapírban szolgálják ki vevőiket, kihágási jegyzőkönyvet vettek fel. A gyümölcskereskedők a főorvosi hivatal rendelkezései szerint csupán gyalult deszkából összeállított asztalokra rakhatják ki áruikat. Az asztalokat pedig mindennap tisztára kell surolni.

A kora reggeltől a déli órákig tartó egészségügyi razzia során több, mint 50 jegyzőkönyvet vettek fel, s az érdekeltek ellen egészségügyi kihágás címén indították meg az eljárást.

Ujabb mentőakció indult meg a „Thetis” tengeralattjáró személyzetének megmentésére

(LONDON.) Az elsüllyedt Thetis tengeralattjáró sorsát illetőleg ellentétes jelentések érkeznek. Egyes hírek szerint az elsüllyedt buvárnaszád személyzetének megmentésére már minden reményt feladott a tengerügyi hivatal is, mert a préselt levegővel töltött acél hengerek segítségével sem sikerült felszínre hozni a naszádot, amely felfordult, úgy, hogy kémlelőtornya a homokba fúródott. A buvárok közlése szerint most már kopogás sem hallatszik a hajó belsejéből.

Más híradások viszont azt állítják, hogy tegnap újabb mentőakció indult, hat buvár szállott le újra a mélybe és az illetékesek legalább a személyzet egy részének megmentésében bíznak. Az akció azert is folytatják, hiszen közel 100 ember megmentéséről van szó, köztük több kiváló szakemberről. Az mentési munkálatokkal kapcsolatosan egyébként a következő részletek közlik.

A megmentett tiszték egyike kijelentette, hogy a Davis-féle készülék használata igen bonyolult és ezért a hajóban bentrekedtek elhatározták, hogy elbőrknek egy kapitányt, egy főhadnagyot és két matrózt engednek ki, hogy kísérjék meg a menekülést, hogy az-

után — siker esetén — segédkezhesse a mentési munkálatoknál. Ugyanakkor kimondták, hogy a Davis-féle készülék mindig 1—1 matróz és polgári személy együttesen használják, mert a civilek egyedül nem tudják elvégezni a szükséges munkát. Valószínű, hogy a civilek egyike rosszul használta a készüléket és ezzel eltorlaszolta az összes többi bentrekedtek útját.

Ujabb jelentések szerint az ismét megindult mentési munkálatokat most teljes erővel folytatják, annál is inkább, mert közben a kérdéses helyen a vízmagasság jelentősen apadt és így a mentési munkálatok folytatása is megkönnyebbült.

A legújabb jelentések szerint az újabb fáradozások sem tulsoz sikerrel bíztanak. Attól tartanak, hogy a hajó belsejében már mindenki elpusztult. Az áldozatok száma 98 lehet. A mentési munkálatok során drámai jelenetek játszódtak le, mert a hajóban lévőkhöz tartozói a parton, illetve a hajókon várakozva, kétségbeesetten várják a híreket. Állítólag a hajó belsejében több robbanás is történt. A mentőakció folytatói azonban ennek ellenére sem akarják feladni a reményt.

Közzétették a szenátorválasztás eredményeit

(BUCURESTI.) (Rador.) Az új parlament ünnepélyes megnyitása a szenátus és kamara összesített ülésével június 7-én lesz. Ez alkalomra a törvényhozási épületet fényesen kisdiziták, a képviselők pedig a Nemzeti Újjászülés Frontjának egyenruhájában jelennek meg. A királyi trónbeszéd felolvasása előtt a törvényhozás tagjai hűségüket tesznek II. Károly királynak. Minthogy a választások külön érvényeségi leigazolásra (validálás) ezúttal nincs szükség, a törvényhozás a munkáját azonnal megkezdheti. Június 8-án azután a törvényhozás tagjai testületileg résztvesznek a restauráció kilencedik évfordulója alkalmából rendezett nagyszabású ünnepségeken.

A választási eredményeket már közöltük. Végleges névsor még mindig nem áll rendelkezésre, de máris megállapítható, hogy a magyar jelöltek közül a következők kaptak mandátumot Szamosztarományban: Az ipar és kereskedelmi csoportban dr. Bartha Ignác és Sós István dr., Marostarományban: Orosz Károly, a kereskedelmi és ipari csoportban: gr. Teleki Ádám, Tompa Lajos és Ludwig Gyula, az értelmiségi csoportban pedig dr. Kovács Károly és dr. Filó Ferenc. Gr. Tholdalaghy Mihály, báró Szentkeresztly Béla, Boér Sándor és dr. Asztalos Sándor, báró Jósika János nem kapták meg a megfelelő számú szavazatokat. A temesi tartományból

még nem áll végleges és pontos kimutatás rendelkezésre és így nem tudni, hogy Bakos János, Péter János, dr. Simon Gyula magyar jelöltek közül valamelyik bekerült-e esetleg a törvényhozába?

A német, olasz és francia lapok a romániai választásokkal foglalkozva, megállapítják, hogy azok igen lelkes hangulatban folytak le és a kormány legteljesebb sikerével jártak.

A SENÁTORVÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEI

(BUCURESTI.) (Rador.) Szenátorok lettek az ipari csoportban: Slavescu, Bujoiu, Samoilă, Mazere, Chiriac, Besa Eugen, Codreanu Ioan, Dumitriu Gh., Stefanescu Radu, Fiarescu F. és Negel Dumitru. A kereskedelmi csoportban: Niculescu Ritz, Stănescu Nicolae, Popa Apostol, Carp Grigor, Comsa Ionel, Zipa Ion, Nestor Dumitru, Manescu Stefan, Hanciu Dumitru és Niculescu Cristea. A tanítóknál Jacobescu és Toni Dumitru. A középiskolai tanároknál: Carp Mihail és Orasanu Grigore. Az egyetemi tanároknál: Tanasescu C. dr. és Stoicescu Constantin. A papságnál: Partenie Petre és Popescu Nae. A mérnököknél: dr. Oracea Manu és Nicolae P. Gheorghe. Az építészeknél: Rosu Ioan, Berindei Ion és Simota Gh. Mindhármán egyforma szavazatokat kaptak és így egy sorshuzással kiesik.

Az orvosoknál: Jacobovici és Minovici prof. szorok. Az állatorvosoknál: Jonescu Braila és Constantinescu Gh. A gyógyszerészeknél: Jonescu Dimitre

és Corneliu Iuliu. Az ügyvédek: Pogonat Petre és Marinescu Bolintin. Az íróknál: Sandulescu Alexandru és Sadoveanu Ion Marin.

A mezőgazdasági csoportban a következő szavazatokat adták le, ezekből az első nyolc került be: Jonescu Sisesti 635, Garoflid Constantin 572, Sescioreanu Constantin 512, Cardas Agricola 485, Seceleanu 342, Badarau Mircea 333, Iamandi Vasile 324, Pop Maria 306, Costinescu Mircea 305, Alimanisteanu Virgil 281, Tipoiu Dumitru 279, Palade Vasile 272, Arema Nicolae 259, Petre Pavel 257, Zaporoscenco Vladimir 255, Rosculet Gh. 252, Birtolom Aurel 250, Popovici Baznosau 248, Juoana Nitu 243, gróf Bánffy Miklós 227, Manoliu Tetean 226, Barbu Ilie 214, Ioan Ioan 214, Obrocea Ioan 214, dr. Gyárfás Elemér 210, Gromoslav Mladanet 209, Langa Constantin 208, Furgeanu Octavian 202, Reiu Gh. 197, Ispravnic Sever 193.

A kézipari csoportban megválasztották a következőket: Flueraş 659, Stroia Tehodor 635, Maglasu Lazăr 577, Jumanca Iosif 555, Urzica 553, Barhan Iosif 532, Straie 510, I. Bartalis 509, I. Oprin 493, Grigorovici 483, Bran Bradagireanu 473, Bartha 458 és Zue 435.

A Népközösség közleménye

38. sz. jelentés. A Romániai Magyar Népközösség kolozsvári központi irodájának új címe: Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu 3. Telefon 32-51.

Az eddigi Cluj-Kolozsvár, N. Iorga 8. sz. sz. szervező iroda, mint a Kolozsvár városi és megyei népközösségi tagozat irodája fog tovább működni és telefonja továbbra is 21-24 marad.

39. sz. jelentés. Bánffy Miklósnak, a Népközösség elnökének a józseffalvai újjáépítés ügyében a magyar társadalomhoz intézett felhívása komoly visszhangra talált. A naponta érkező pénzküldemények azt bizonyítják, hogy népközt teljesen áthatotta az egymásra utaltság gondolata. Ennek legkifejezőbb példája az alábbi levél, amit a Népközösség elnöke, az egyik távoli magyarlakta községből kapott:

„Elnök ur, alulírott kérem fogadják olyan szívesen ezt a csekély összeget, amilyen szívesen küldöm. Arcom egy a szegénytől, hogy csak ennyit küldök, lévén szegény tanítónő, nincs módomban többet adni, maj megtoldom imával, hogy a jó Isten adjon erőt, türelmet ebben a borzalmas szerencsétlenségben. Mellékelten küldök 200 lej. Igen kérem, nevemet mindenütt elhallgatni, sehol egy újságban, vagy bárhol is említést tenni. Szégyelném magamat. Isten áldását kérem Józseffalva minden lakójára.”

Tilos a tőzsdéknek írószereket árulni

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az egyedárusítás vezérigazgatósága (Casa Autonomia a Monopolurilor) átiratot intézett kolozsvári eladási osztályához, amelynek alapján 1484—1939. május 12. sz. alatt a következő tartalmú körlevelet intézte a dohánytőzsdék tulajdonosaihoz. 1. Társák naponta hosszú időn át nyitva a tőzsdéjüket, főleg vasárnap délután és este. 2. A tőzsde kirakata gondosan összeállított legyen és kapjon abban helyet mindenféle áru. 3. A tőzsde tisztá legyen és az áru, szépen legyen elhelyezve. 4. Nagyon figyelmesen szolgálják ki a vevőket és igen udvariasan moderban. 5. A jövőben tilos a dohánytőzsdékben papírkereskedési cikket (írópapírt, toll, levélpapírt stb.) árulni. Az írószerek árulását betöltő rendelkezését az egyedárusítás igazgatóság nem indokolja meg.

— Kémkedésért lefejezték egy németet. Berlinből jelentik: Egy Krain Franz nevű 50 éves alottai (déliszéliezai férfit) kémkedés vádjával halálra ítélték és tegnap lefejezték a pleten-Sezi fogházban.

Templom és iskola

INCZE ANDOR:

Templom és iskola. Ez az a két intézmény, amely körül a kisebbségi életet élő magyarság tevékenységének túlnyomó része központosul. A templom a hit hajléka, az iskola pedig a művelődés és tudás. Hit és tudás nélkül pedig képtelenek vagyunk magunkat kellőképpen felvértetni a sorsától reánk kimerített küzdelmekre. A hit a lelkiunket erősíti meg, akaratainkat teszi acélossá, a tudás pedig szellemi és erkölcsi értékekkel gazdagít, hogy méltó módon álljunk meg helyünket azon a kijelölt posztón, amelyet sorsunk és hivatásunk kiosztott nekünk.

„Ne hagyjátok a templomot, a templomot és az iskolát” — mondja Reményik Sándor, a kitűnő erdélyi költő egyik versében és a költőnek ez a látónoki erejű kijelentése, ahogy szinte az életünk legmélyébe világít bele és vetíti fel a képzelet falán és a lélek vásznán a templom és iskola életteremtő és életalakító mozzanatait, ugyanakkor szinte programot is ad nekünk. Igen, programot, amely röviden ebben foglalható össze: Mindenkinél oda kell segrednie a saját egyházának temploma és saját egyházának iskolái köré, azokat védenie, fentartania erősíteni kell. Parancsoló szükség ez a kell, amely elől senkinek soha nem szabad kitérni.

És ezért is örömdetes jelenség számunkra minden olyan esemény, amely új templomok és új iskolák felépítéséről, megteremtéséről ad hírt, vagy templomok és iskolák megnyitásáról és szép lélekemelő ünnepségeiről. Ezért volt öröm például látni azt a meleg és őszinte lelkesedést, amellyel az elmúlt napokban a monostori reformátusok megültek kedves, kis erdélyies jellegű, Koós Károly tervezte és építette templomuk fennállásának negyedszázados évfordulóját. A lélek, szellem és hit ünnepelt ezeken a napokon egy fiatal, tevékeny és lelkes pásztor, Deák Ferenc lelkes odaadó tevékenysége folytán és bizonyára számára volt a legszebb öröm az, hogy hívei mennyi szegrettel és áldozatkész önzetlenséggel állottak segítségül melléje, hogy ez az évforduló és ünnepség mindenben méltó legyen a lepergett negyedszázad eseményekben gazdag ünnepség-sorozatához. Ennek az építő lélek munkának jelentőségét emelték ki alkalomszerű, de mélyenszántó beszédekben és előadásokban Vársárhelyi János ref. püspök és dr. Tavaszy Sándor püspökhelyettes és a monostori reformátusok híthűségének megörökítése lesz az az emlékfűzet is, amelynek számára Deák Ferenc lelkes megírja a templom megszületésének, felépítésének és eddigi múltjának történetét. Nincs kétség afelől, hogy ez az emlékfűzet a lelki „Klein-Arbeit”, a csendes belső építő és alkotó munka a nyilvánosság előtt sokszor nem is sejtethető és nem is látható szép, lelkesítő eredményeit fogja összefoglalni és példaadó utmutatásul fognak szolgálni ezek az eredmények a jövőre nézve. Monostor reformátusainak továbbra is ezen a szép úton kell haladniuk. Örök hűséggel és örök hitbeli szeretettel.

De ugyanugy kell ragaszkodniuk templomaikhoz és iskoláikhoz mindazoknak, akik a családi élet szentségét, a hívő élet tisztaságát, erkölcsös világnézetet, a művelődés iránti olthatatlan szomjúságot, a tudás örök vágyát és a szeretet szent igéit hordozzák lelkükben és hirdetik szerteszét. Ezeknek tökéletes tudatában kell lennie annak, hogy a hit az, amely egy nemzet belső erejét fokozza és növeli és a tudás az, amely minden vonatkozásban versenyképessé az élet megpróbáltatásait elviselni tudóvá, alkotóerejűvé teszi. Ezért is van most különös nagy jelentőségük az erdélyi magyarság szempontjából az egyházaknak, amelyek magukban foglalják legtöbb nevelő, irányító, lélekerősítő és művelődést fejlesztő intézményüket. Ezeket az intézményeket pedig éppen a jövő nyugodt fejlődése szempontjából kell lehetőségeinkhez képest mindig csak erősíteni és életünk egyik irányító jelzőszavává tenni azt, amit a költő mondott: „Ne hagyjátok a templomot, a templomot, s az iskolát.” (t.)

A Balkán-államok

— III. Európai Törökország —

A Balkán-félsziget hajdani török birodalmának sorsa is igen frappáns bizonyítéka annak, hogy mennyire szorosan kapcsolódnak a történelmi, illetőleg politikai befolyások a tisztán földrajzi jelenségekhez. A nemrég hatalmas balkáni Törökország ma mindössze 23.975 négyzetkilométernyi területre zsugorodott össze. A világháborút követő években ez a terület az antant kezébe került és afölött szabadon, kénye kedve szerint rendelkezhetett s mivel Görögország már ugyis ura volt az Égei tengernek, helyesebbnek gondolták, ha a meggyengült Törökországnak meghagyják a Boszporusz felett való felügyelet jogát és egy körülbelül egymillió 800 ezer lakossal bíró „hinterland”-ot. Ez nem egyéb, mint a thrák síkság keleti folytatása, a félsziget legtagasabb medencéje. Északon és Északkeleten a síkságot domosorozat övezi, erdőtlen hegyhátak, mint a Stranaja Dahg sívár, képtelen tetői. Délen a teljesen azonos Teki Dag dombjaitól a Márvány tenger választja el. A thrák alföld teljesen steppeszerű, folyóvizei gyakori kiöntései a környező magaslatok erdőtlenítése okozza, sőt a talaj elláposodását idézte elő, ezért a mélyedésekben rizsföldek terülnek el, azonkívül gabonát termesztnek; a medence magasabb széléit pedig legelők foglalják el. A görög-török háború után a lakosság kicsérélődött, a görögök kiűrtették ezt a területet és a népeség megrikkult 1914-től 1928-ig az andrinopli (drinápolyi) tartomány lakosságának több mint felét vesztette el, úgy, hogy a thrák alföld ma a Balkán legnéptelembb vidékei közé tartozik (20 lélek négyzetkilométerenként.) Andrinopli (Drinápoly), mely a XVI. században a török birodalom fővárosa, a bulgár síkság kapuja, ma már csak árnyéka önmagának.

A Thráciát délkelet felől határoló magaslatozon túl a Márvány tenger mély

árokak szakad le, itt a sülyedés annyira megy, hogy az a hatalmas folyam völgy, mely azelőtt a Fekete tengert a Földközi tengerrel kötötte össze, ma teljesen víz alá került és a völgynek csak két kis darabkája maradt meg a Márvány tenger felső és alsó végében, ezek a völgytöredékek körülbelül 60 méter mély csatornák; az egyik, az alsó, Dardanellák néven ismeretes szoros, körülbelül négy kilométer széles. A másik, a felső, a Boszporusz, sokkal keskenyebb, helyenként csak 600 méter széles, mivel itt a hajdani folyam kemény kőzetekbe vágta be szűk völgyét. Azon a ponton, ahol a Boszporusz a Márvány tengerbe torkollik, egy szintén víz alá merült mellékfolyó völgye öblöt alkot, ez ma nagyszerűen védett kikötő: az Aranyszarv, itt az Aranyszarv, Márvány tenger és Boszporusz által körülhatárolt félszigeten keletkezett Konstantinápoly. A Boszporusz tehát nem lehet a földrész keleti határa. Konstantinápoly, az európai művelődés egykori középpontja: Bizánc. Helyzete Földközi tengerből a Fekete tengerbe vezető út kapujánál közlekedéscsúszópontból kitűnő, de itt vezet keresztül az Európából Ázsiába vezető szárazföldi út is. Csakis ennek köszönhető, hogy Konstantinápoly 16 év házádon keresztül hatalmas birodalom fővárosa volt és egyike a világ legnagyobb városainak. De sohasem volt a Balkán természetes középpontja, mivel a félsziget szélén fekszik és balkáni összeköttetései sokkal gyengébbek voltak, mint Szalonikié. Konstantinápoly két világrész végbástyája, interkontinentális központ, ugyanannyi benne az ázsiai, mint az európai jellemvonás. Egyébként mióta már nem a fővárosa Törökországnak, sokat veszített jelentőségéből. Ma már csak körülbelül 750.000 lakosa van, ezek a Boszporusz mindkét partján oszlanak meg, az európai részen mintegy 560.000 lakos él.

Gyulai Jankó Károly:

Mary, angol anyakirályné magyar ősei

A „Jóestét!” nemrégiben elsőnek számolt be arról, hogy a 72 éves Mary angol anyakirályné gépkocsiszerencsétlen ség érte. Ezzel kapcsolatosan most azt híresztelte, hogy az anyakirályné ellen merényletet akartak volna elkövetni és jelenleg a súlyos sérülések következtében előálló komplikációk állapotát aggályossá tették. Ezt a híradást azonban szerencsére megcáfolták.

Ebből az alkalomból most ismerteti-

ni kívánjuk röviden Mary angol királyné őseit — általában, de különösen magyar eredetét:

„The house of Teck”

György angol király és hitvesének Mary királyné megkoronázása idején Londonban egy könyv jelent meg, amelynek címe „The House of Teck”, szerzője Felbermann Lajos, az akkori londoni magyar egyesület elnöke. Hite-

les okmányok alapján és a legnagyobb részletességgel ismerteti ez a könyv a királyné angol közönséggel Mary királyné őseit. Ebből a munkából az angol királyné és fivére is kivették részüket, amennyiben sajátkezűleg korrigáltak minden reájuk vonatkozó részt. A magyar vonatkozásokkal kapcsolatosan elmondja a könyv a magyarság történetét s szép képekben mutatja be az akkori Magyarország ama részeit, melyek a Rhédey-család történelmében szerepeltek...

A Teck család eredete

A könyv első fejezete a Teck-család eredetét fejtegeti. A Teck-családot Zähringen Adalbert alapította, aki 1197-ben elhunyt. Nevét a család tulajdonát képező Teck várától nyerte, mely Würtemberg legregényesebb vidékén, a Lauter völgyet környező hegyormok egyikén emelkedett és 1493-ban osztrák Frigyes először zálogba, később pedig egészen a würtembergi grófoknak adományozta.

Ősei

A Teck-család anyai ősei tudvalevőleg a magyar Rhédey grófok. Ezek között a legnevezetesebb Rhédey Ferenc volt, akit a szultán Rákóczi György bukácsa után Erdély fejedelmi székebe ültetett, de neki nem maradtak fiagon leszármazói s így a család oldalán folytatódott tovább. A család egyrésze Erdélyben maradt, míg a másik Magyarországba költözött.

Az Erdélyben maradt ágból származott Mary királyné nagyanyja, Rhédey Claudina grófnő

Az ág alapítója V. János volt, aki 1687 táján élt Bethlen Gábor udvarában. Két unokája: Pál és Ádám Rákóczi hadvezérei voltak. A szatmári béke után a Rhédeyek visszavonultak Erdélybe.

A pozsonyi diétán, amikor a magyar nemesség életét és véréit ajánlotta fel a királynőnek, VII. Rhédey János egyike volt a legelsőeknek. Tábornoka lett a nemes testőrseknek és Mária Terézia 1767-ben sajátkezű levélben köszönte meg neki hősi szolgálatait. Bécsben halt meg 1768-ban.

A magyarországi ágból II. Rhédey Lajos származott

Mint minden őse, ő is katona volt. I. Ferenc császár 1808-ban kamarási rangra emelte és birodalmi gróffá tette, ezenfelül pedig Bihar megye kormányzójává is. Rhédey Lajos a napoleoni időben saját költségére egy egész ezredet állított, Nagyvárad városának pedig sok adománnyal kedveskedett. Ezek közül máig is fennáll a szép Rhédey-kert.

A nemes gróf azonfelül nagy pártfogója volt a tudománynak és művészetnek is. A grófné halálakor Csokonaival iratta meg a bucsuztató verset, amelyet a már akkor beteges költő maga szavalt el s nem sokára meghalt. Ez a lélek halhatatlanságáról szóló, mely szellemű költemény irodalmunknak máig is egyik legkitűnőbb filozófiai költeménye.

Rhédey gróf maga is több költeményt és könyvet írt. Többek között József főherceg, Magyarország későbbi palatinusának születésekor, Mozart zenéjére. Ezt a megzenésített költeményt legelőször Nagyváradon mutatták be nagy sikerrel 1799-ben. Gróf Rhédey Lajos 1831-ben Budapesten halt meg 71 éves korában.

Mary anyakirályné édesapjának nagyatyja XIII. Rhédey László:

soha sem vállalt nyilvános szereplést. Bécsben, Kolozsvárt, de főleg Erdőszentgyörgyön lakott, gyönyörű park közepette emelkedő kastélyban. Feltűnő szép ember volt. Inczédy bárónő. Egyetlen leányuk, Clau dia grófkisasszony, országsszerte ismert szépség volt és nemeslelkűségéről több ször tett bizonyosságot.

Egy udvari bálon ismerkedett meg vele Sándor würtembergi herceg, aki megkérte és elnyerte kezét. A házasságból született fiú, Ferenc, a Teck hercegi címet kapta s Angliába költözött.

Mary királyné többször adózott kegyelettel erdélyi származása nagyanyja emlékének — többek között az erdőszentgyörgyi templom falára is helyezett emléktáblát és többször juttatott adományt oda...

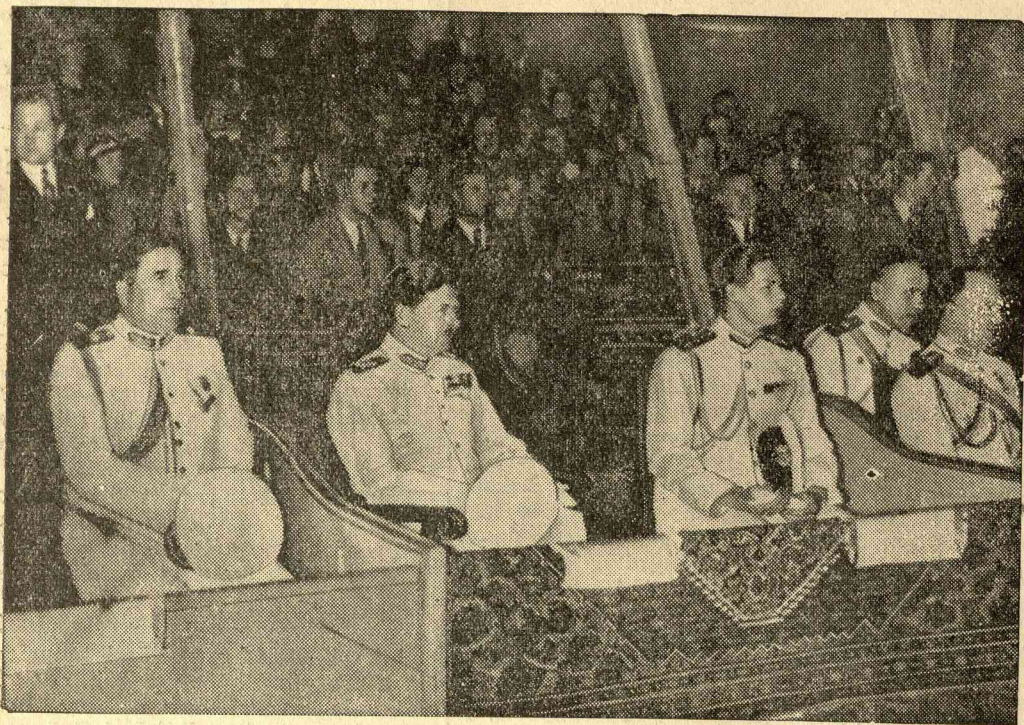
MEGSZOKOTT

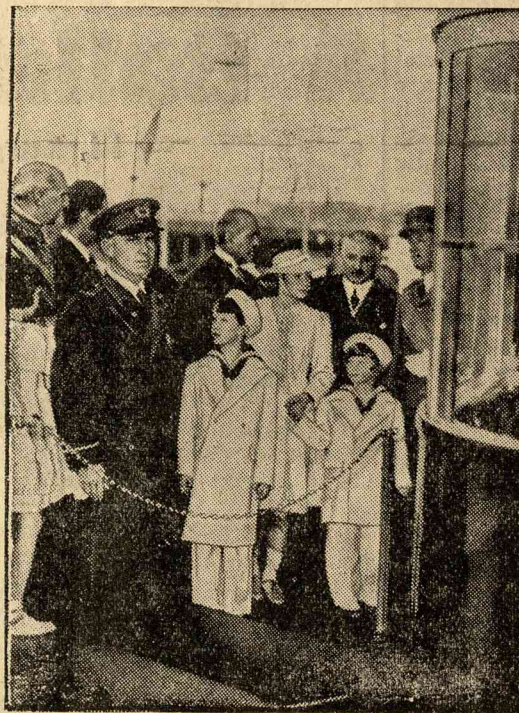
helyén tisztíttassa ruháit...

a

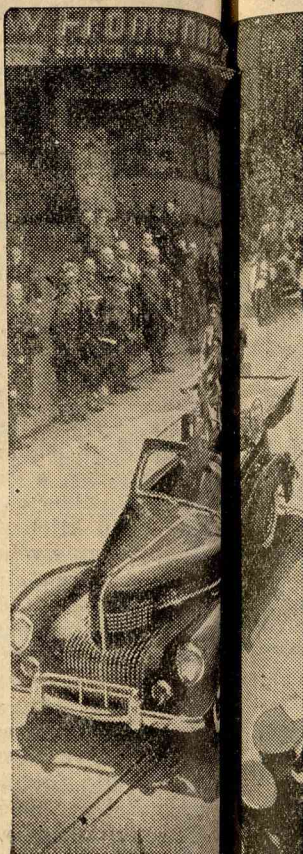
Ezink-gyárban

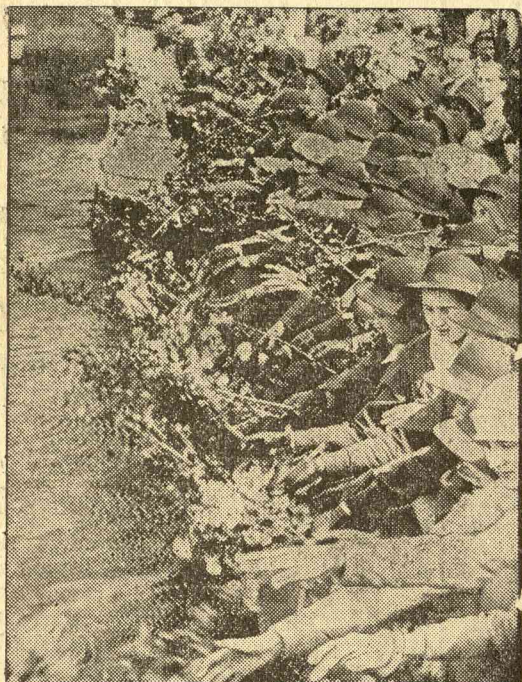
II. KÁROLY KIRÁLY ŐFELSÉGE, Románia uralkodója és MIHÁLY nagyvajda meglekintik a Busch-cirkusz ünnepi előadását.

LIPÓT BELGA KIRÁLY MEGNYITOTTA A LÜTTICHI NEMZETKÖZI VILÁGKIÁLLITÁST. Lipót király kisgyermekével együtt megjelent a lüttichi világkiállításon és megnyitotta azt.

AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR

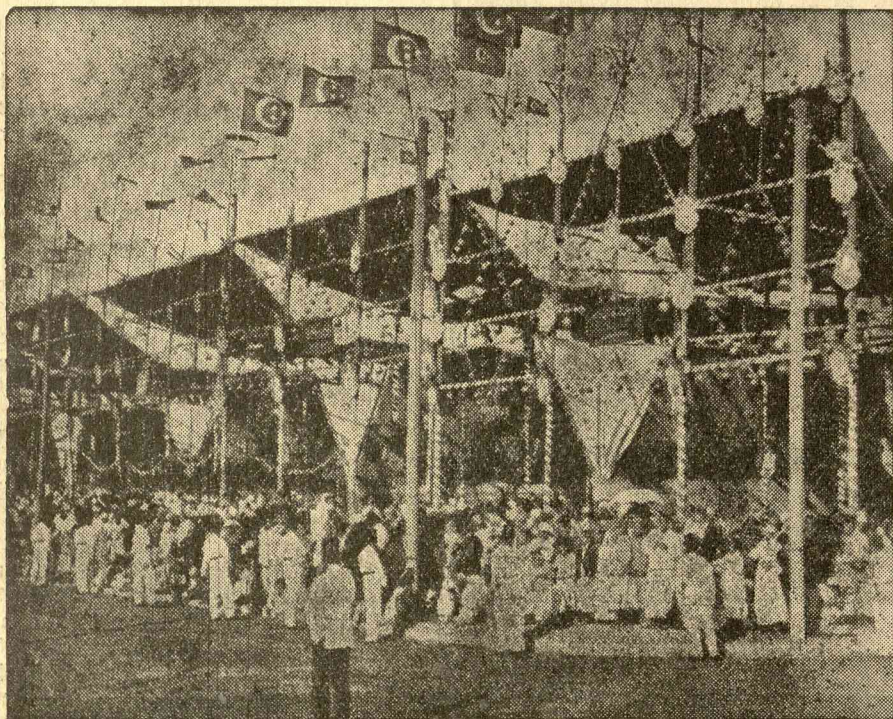
AHOL JEANNE D'ARC HAMVAIT A VIZBE SZÓRTÁK. 1431. május 21-én ezen a helyen szórták Jeanne d'Arcnak, az orléáni szűznek hamvait a Szajnába. Azóta minden évben elzarándokolnak a leányok erre a helyre, hogy virágokat dobjanak a szűz emlékére a folyóba.

HALIFAX LORD PÁRISBAN. Halifax lord angol külügyminiszter genfi útja során kiszállott Párisban is, ahol a pályaudvaron Bonnet francia külügyminiszter fogadta.

A GENFI MEGBESZÉLÉS... és Halifax (jobb) hosszabb ideig tartó franciá-országi útjának kezdetén.

MOHAMED SZÜLETÉSÉNEK ÉVFORDULÓJA KAIRÓBAN. Kairóban Mohamed születési évfordulóját nagy ünnepségekkel ülték meg. Képünk az egyik díszsátort mutatja be.

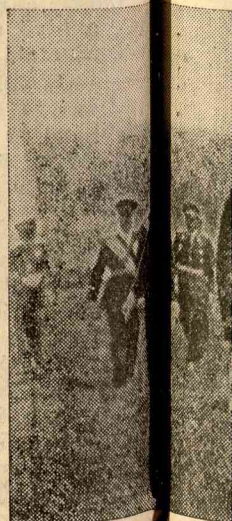
SPANYOL TÁBORNOKOK NÉMETORSZÁGBAN.

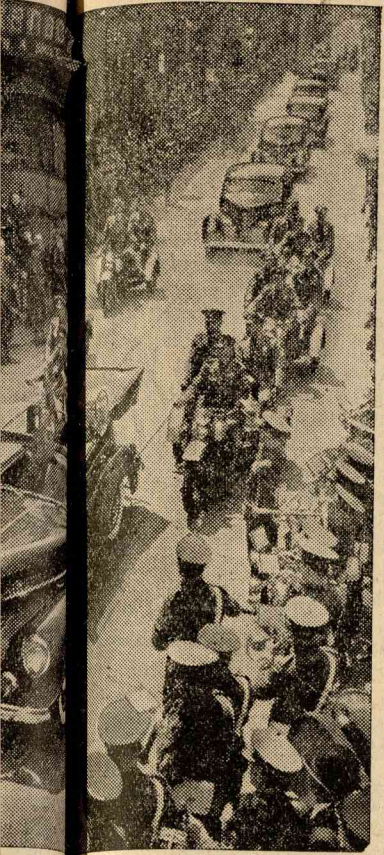
YAGUE TÁBORNOK, aki a marokkói csapatokat vezényelte az eredményesen végződő harcokban.

SOLCHAGA TÁBORNOK, aki különösen a Pireneusokban lefolytatott ütközetekben tűntette ki magát.

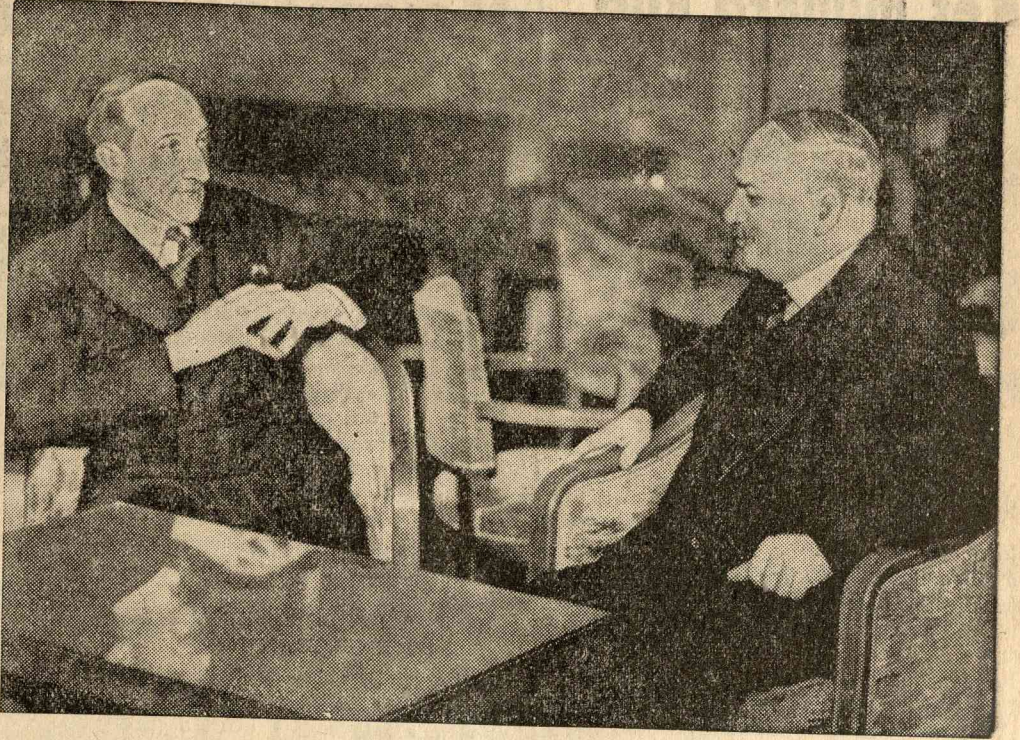
MILCH TÁBORNOK, aki a román légi hadsereg parancsnoka volt.

PÁR ESEN BEVONUL QUEBECKBE.

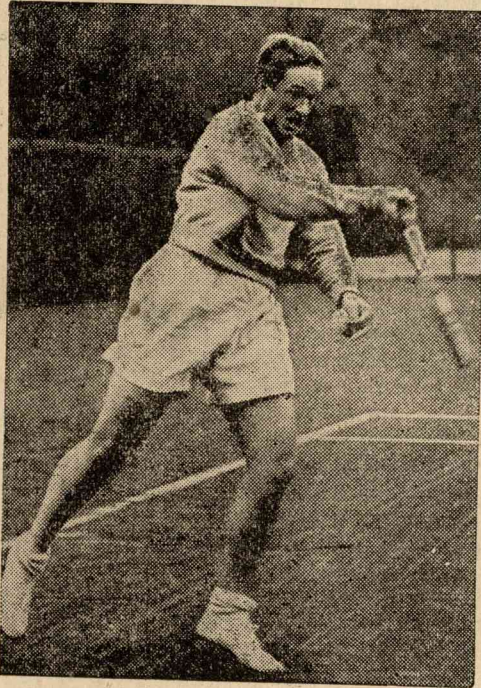
LORD NUFFIELD SZEMLEUTON. Lord Nuffield, Anglia legnagyobb hadi nagyiparosa és a nemzeti védelmi tanács alelnöke megtekinti az egyik új légvédelmi ágyúosztályt.

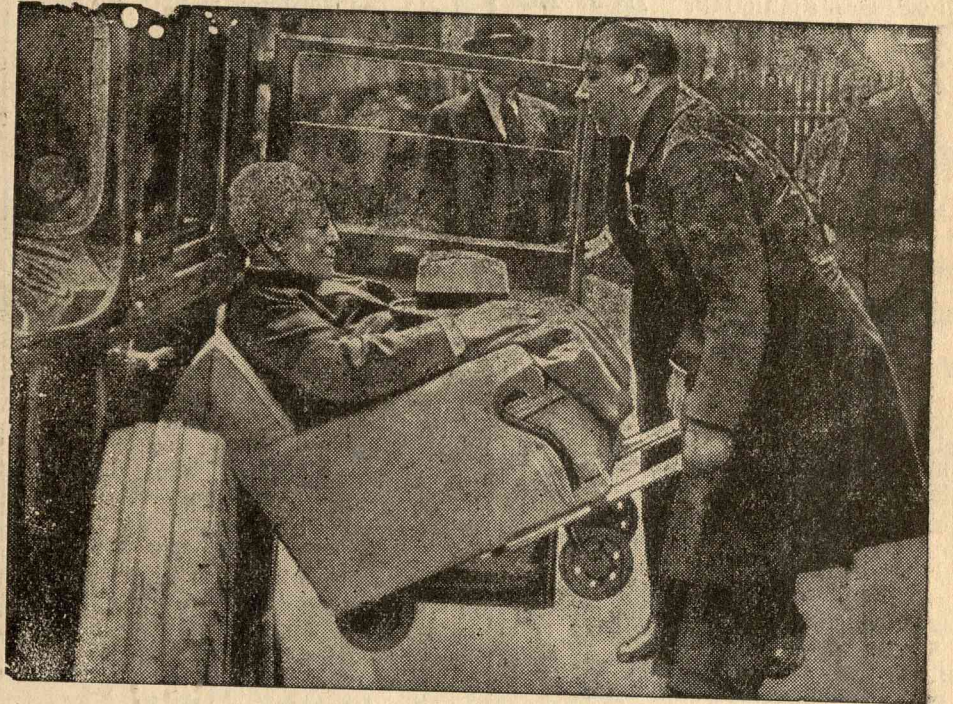
BONNET TÁRGYALÁSAI. Az egyik genfi szállodában Bonnet külügyminiszter (bal) hosszabb megbeszélést folytatott Maisky szovjet nagykövettel.

ZÉLÉS Bonnet (bal), Maisky (közép) hosszabb megbeszélést folytattak. A tárgyalások oroszországi utazás körül forogtak.

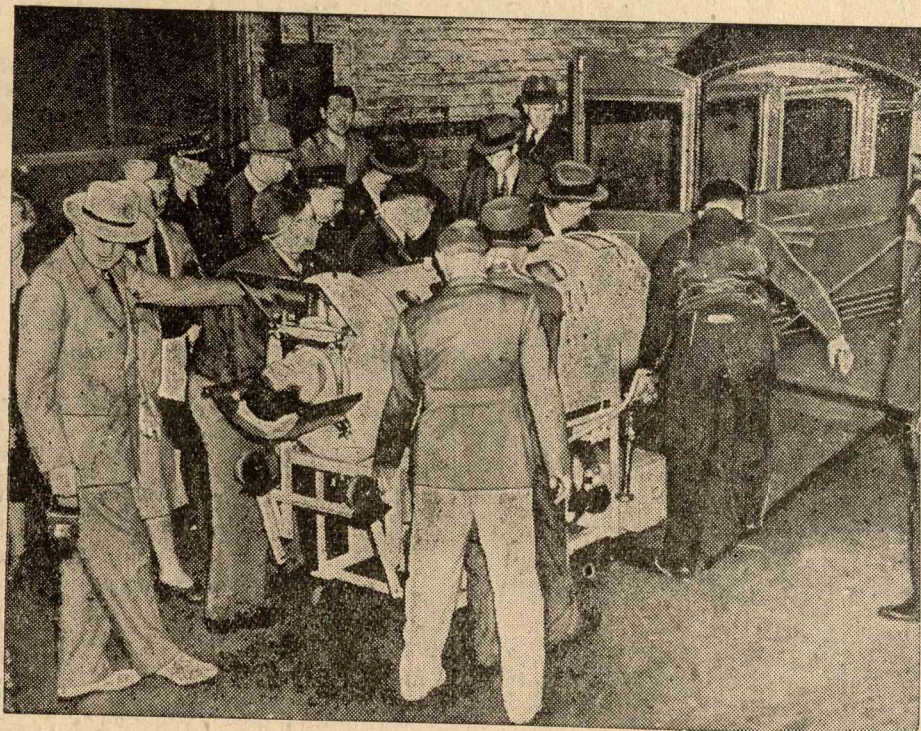
NÉMETORSZÁG-SVÉDORSZÁG DAVIS CUP MÉRKÖZÉSE. Az országok közötti Davis Kupa mérkőzést a németek nyerték meg. Képünkön a svéd csapat legjobbját, Schrödert mutatjuk be.

SIR ABE BAILEY, a közismert afrikai amputált lábu milliommos, lelkes híve a sportnak. Az angol derbyre is elvitette magát tolószékében.

CH TÓMÁBAN. Milch tábornok, a német hadvezér (közép) hosszabb tanulmányutat tett Róma környéki repülőtelepeken.

TALÁN A LOURDESI SZÜZ SEGÍT. Fred B. Snite, aki már évek óta vastüdővel lélezkedik, most Lourdesbe utazik, hogy ott gyógyulást keressen.

FEJKENDŐ-KALAP.

Két milliárd kiló dohányt fogyaszt évente a világ

(RÓMA.) Olaszország egyik vegyészeti szakközlönye érdekes adatokat közöl a világ dohányfogyasztásával kapcsolatban. A szakíró számítása szerint évente nem kevesebb, mint kétmilliárd kiló dohány változik kékeszöld füstté. A német dohányzókra átlag 372 cigaretta esik évente, tehát nem több, mint egyetlen cigaretta egy napra. Ez a cigarettafogyasztás igen kevésnek tűnik, bár a német kémikusok és dohánytermelők szerint Németországban a dohányfogyasztás évről-évre emelkedik. A statisztika szerint 1907 óta növekedik ez a szám. Brandt-Leverkusen szerint ugyanakkor Németországban csökkent a feketekávé- és az alkoholfogyasztás. Monsieur Nicot, a portugál királyi udvar egykori követe, aki annak idején Párisba az első dohány eljuttatta, bizonyára nem gondolt arra, hogy az emberiség mily nagy mértékben be fog hódolni az „édes füst”-nek. A háború utáni dohányfogyasztás nagy arányú emelkedését azzal magyarázzák, hogy ma már nemcsak a férfiak, hanem a nők is előszeretettel hódolnak a dohányzás szenvedélyének. Németországban a dohányzás első ízben 1832-ben lett nagyon népszerű, amikor az orvosok az akkor dühöngő kolerajárvány leküzdésére ajánlották. De 1832-nél jóval előbb már nagy keresletnek örvendett a dohány, mint a népgyógy-szer. Mint minden kábítószerrel, a dohányról is kétféle hatást észlelhetünk. Gyógyító és mérgező. Hogy a dohány mérgező hatása nagy, azt könnyű arról is megállapítani, hogy egyes helyeken a kertészek a rovarok és hernyók ellen nem mésszel, hanem a dohánnyal védekeznek. A legsilányabb dohányt kifőzik és az így nyert lúgos anyaggal bemészlik a fiatal gyümölcsfák törzsét. A rózsafáknál is igen hatásosnak bizonyult ez a módszer.

Számos orvos és vegyész foglalkozott már és foglalkozik továbbra is a dohány mérgező hatásának kérdésével. Különleges műszerek segítségével megállapították a nikotin felszívódásának lényegét, sőt megállapították többek között azt is, hogy a cigaretta vagy szivar elszívása milyen hőfokot fejleszt a dohányos ember orra alatt. Érdekes, hogy a cigaretta parazsa 100 fok hőt, a szivar parazsa viszont 300 fokot is fejleszt. Ez természetesen közvetlenül a paráznál észlelhető. Ez a magas hőfok a nikotin egy részét tönkreteszi. Megállapították azt is, hogy a cigaretta vagy szivarvegyben marad a legtöbb nikotin és miután az ember ezt mint bágót, eldobja, kárbavész. Ez a károsodás azonban csak hasznos, mert így kevesebb méreg jut az ember száján keresztül a gyomorba.

A nikotin hatása különbözőbb. Kérdés: mennyi marad a szájüregben, a torok nyálkahártyáin és mennyi jut a tüdőbe. Ez mindig a szivástól függ. Vannak, akik csak „elfüstölik” a cigarettát, de akadnak olyanok — és ez a többség — akik a füstöt mélyen tüdőre szívják. Orvosi megállapítás szerint ez a legveszedelemesebb és a szervezetre legártalmasabb módja a dohányzásnak. Felvetődött az a kérdés is, hogy a szivar, vagy a cigaretta veszélyesebb-e? Ez nem olyan probléma, amit egyszerűen igennel vagy nemmel el lehetne intézni, de általában, mind a kettőt ártalmasabbnak tartják a pipázásnál. Persze, ha tulzolt mértékben üzik. Ami pedig a népszerűséget illeti, szintén nehéz volna eldönteni, hogy a cigarettát vagy a szivart illeti-e meg az elsőbbség.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogeria, okmányturisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59. Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben.)

Nagyszabásu ünnepségek lesznek június 8-án, a sportok napján

Mit kell tudni a sportegyesületeknek és azok vezetőinek az ünnepségekről?

(BUCURESTI.) Az egész országban lázas előkészületek folynak a sportnap megünneplésére. Ebben az évben a sportok napját, amely kiegészítő része lesz az ifjúság napja ünnepségének, az Országőrszervezet parancsnokságának utmutatása szerint fogják megülni. Az egész országban június 8-án délután az állami hatóságok, az Országőrszervezet és a helyi sportszervek képviselőinek jelenlétében kötelező módon nagyszabásu ünnepséget tartanak.

A SPORTOK NAPJA ÜNNEPI PROGRAMJA

Az ünnepséget június 8-án délután a sporttelepeken, illetve azon a téren tartják meg, amely erre a célra a legmegfelelőbb. A felvonult sportolók II. Károly király Öfelsége tiszteltére elmondják azt az üdvözlést, amelyet az U. F. S. R. minden sportünnepség, verseny vagy mérkőzés megkezdése előtt kötelező módon már korábban előírt, majd a legidősebb, illetve legnagyobbbrangu sportoló ünnepi beszédet mond, amelyben méltatja a Sportok napja jelentőségét, amely nap kedvező alkalom arra, hogy a testedzés híveinek katonás fegyelmességét bizonyítsa és a hódolat, tisztelet kifejezésére nyújtson módot II. Károly király Öfelsége iránt, aki a sportélet legfőbb kezdeményezője és legmagasabb támogatója. Az ünnepi beszédre a hatóságok képviselője válaszol, aki a király iránt kifejezett mély tisztelet és hódolat tolmácsolásával fejezi be beszédét.

A DISZMENET

Az ünnepséget diszmenet fejezi be, melyben résztvesznek az összes sportolók és pedig abban az öltözetben, amelyben az illető sportágat gyakorolni szokták. A diszmenet sorrendje a következő: a katonazenekar, a sportegyesületek zászlói, a sportvezetők, jelentőségük és rangjuk szerint, a sportligák, a kerületi sportszervek bizottságainak, a sportegyesületek vezetői, végül a sportolók betűrendes sorrendben. A sportolók mindabban a sportöltözetben vesznek részt a diszmeneten, amely öltözetben az illető sportágat gyakorolni szokták, tehát a boxolók boxkesztyűvel, a hockeyjátékosok a labda, illetve korong-öltövel, a tennisezők a rakettel, a korcsolyázók az összeszűjázott korcsolyákkal, a sietők a sífelszereléssel, a vadászok a megtöltött fegyverrel vállukon, a tekézők a bábukkal és golyókkal, a vívók a vívótőrrel, illetve kardokkal, a csónakázók az evezőkkel a vállukon, a kerékpárosok és a motorkerékpárosok gépeiken vehetnek részt a diszmenetben.

AZ ÖLTÖZET

A sportvezetők a következő öltözetben vesznek részt a diszmenetben: Sötétkék baszk sapka, sötétkék nyakkendő, fekete, vagy sötétkék ruha, puha fehér ing, puha gallérral, fehér, vagy szürke nadrág az összes kitüntetésekkel. Tehát a sport é-

demekért kapott érdemjelet a munka és a tanítás terén kifejtett érdemekért kapott kitüntetések, amelyeket sporttevékenységért kapott az illető, viselnie kell. A balkaron pedig kötelező módon viselni kell az Országőrszervezet sárga cimerét.

A sportolók sportöltözetben vonulnak fel, sötétkék baszksapkában, fehér, puha ingben, puha gallérral, sötétkék nyakkendővel, fehér övvel, hosszú, fehér nadrággal és fehér cipőben. A nemzeti bajnokok és a volt nemzeti bajnokok ezenkívül kötelesek a balkaron 5—7 centiméter széles nemzetiszínű szalagot viselni. A diszmenetet a hatóságok fejei, az Országőrszervezet képviselői és a helyi sportszervek vezetői fogadják. A diszmenetben az üdvözlés a kötelező sportüdvözlés. Tehát fölemelt jobbkar, a balkar pedig a lépés üteméhez igazodó mozgást végez, vagyos nem tartantó mereven a testhez zártan. Az ünnepséget megelőző napon mindenütt főpróbát kell tartani, amelyen az illetékesek meggyőződnek arról, hogy a résztvevők pontosan teljesítik az előírásokat.

SPORTBEMUTATÓK

A diszmenet után a sporttelepen különböző sportbemutatókat rendeznek a helyi sportegyesületek. A tornászcsapatok torna mutatóványokat mutatnak be és ritmikus gyakorlatokat, majd rövid részleteket az oina labdarúgás, handball, baskett és volleyball játékokból, mutatóványokat a különböző tornaszereken, nemzeti táncokat és egyéb szemléltető sportmutatóványokat. Az Országos Sportszövetség vezetősége hangsúlyozza, hogy az egyes labdajátékokból nem tartható teljes mérkőzés, hanem csak részletbemutató, amelynek időtartama maximálisan 15 perc.

NEM FIZET BELÉPŐJEGYET A KÖZÖNSÉG

A közönség teljesen díjmentesen szemlélheti meg a sportok napja nagyszabásu műsorát és ünnepségét. A rendezőségnek a legszigorubbant megtiltották, hogy bármiféle címen is belépődíjat szedjen a nézőközönségtől. A katonai és polgári iskolák növendékei kötelesek, mint nézők, a sportok napja ünnepségein résztvenni. Az Országos Sportszövetség vezetői külön felhívják a sportegyesületek és az ünnepségen résztvevők figyelmét a rend és a fegyelem pontos betartására, ilyen módon is kifejezésre juttatva mély tiszteletüket, hálát és szeretetüket, hódolatukat II. Károly király Öfelsége, a román sportélet legfőbb patrónusa iránt.

Az ünnepségekkel kapcsolatosan külön orvosi szolgálatot szerveznek, segélyhelyeket állítanak fel, amelyek szükség esetén megfelelő segélyt és kezelést nyújtanak az arra szorulóknak.

Az Országos Sportszövetségnek a sportegyesületekhez intézett tájékoztató rendeletét George A. Plagino elnök és Neagu Boerescu vezérigazgató írták alá.

Mi lesz a Földünkkel?

Kihül-e, vagy elolvad a Föld? Amikor két milliárd esztendő annyi mint egy perc

Laikusok szerint is még ma is sok tudós azt vallja, hogy a földön egyszer majd elkövetkezik az az állapot, hogy a föld megdermed és jégsivatagává változik. Ez azonban nem egészen ugyan.

Két hatalmas erő gondoskodik a föld hőmérsékletéről: a nap és maga a föld. Látszik a napot: másodpercenként 600 ezer trillió lóerő sugároz szét a világűrbe. Ha földünk egy hatalmas szén-domb lenne, akkor csak öt napig tudna olyan fényt és hőt kifejteni, amit a nap produkál 10—15 évbillió óta. A nap életében évmilliárdok nem számítanak, hisz maga a föld csupán 2 mil-

liárd esztendő. Mégis várható, hogy a nap is egyszer ki fog égni, azonban addig sok billió évnél kell eltelnie, így tehát egyelőre nyugodtak lehetünk, hogy nem fog hiányozni a nap áldott sugara. Amint említve volt, a másik melegforrás maga a föld. Svante Arrhenius, a nagy svéd kutató azt hitte, hogy a föld belsejében százezres foknyi hőség van. Ma már megállapítást nyert, hogy a föld méhében a meleg „mindössze” 5000 fok Celsiusra tehető. A nap felületének hőmérséklete is csak annyi. Hiába van ez a borzasztó hőség, egyszer mégis csak ki kell hűlnie a földnek is, mint forró vasdarabnak, ha

vizbe dobjuk. Ioly angol fizikus szerint a földnek van melegpótló forrása és ez a rádióaktivitás. 220 gramm rádium széthullásakor 100 milliárd gram kalória meleget állít elő, ugyiszintén az uránérc, amiknek kisugárzása jelentős hőbőbletet jelent a földünknek.

Dr. Baileys Willis a kaliforniai egyetem tanárának ennél még érdekesebb az elmélete: „szerinte a föld nemhogy kihűlni nem fog, hanem egyenesen elolvad. Ismeretlenül nő évezredről-évezredre a föld hőmérséklete, míg aztán fehéren fog izzani és a világűrnek új kis miniatűr-napja támad. Ez a felmelegedés azonban rengeteg időt vesz igénybe, hiszen a rádiumnak 2300 évre van szüksége a felbomláshoz.

Mindez csak találgatás. Nem lehet tudni, mi lesz a jövőben a földön. Jéggleccser, vagy izzó szén. Akkor azonban már ember sem fog élni a földön, minden kihalt lesz, senki sem fogja látni és bebizonyítani, hogy melvik tudós elmélete volt igaz.

(S. V.)

— Golf az uccán. Londonból jelentik: Egy régi városi szabályrendelet értelmében Londonban a bejegyzett tőzsdei ügynökök az uccán is golfozhatnak, ha hitelt érdemlően bebizonyítják, hogy a játék nem sport, vagy Szórákozás céljából történik, hanem egy tőzsdei fogadás eldöntése végett. A londoni tőzsze a napokban ilyen fogadást kötöttek és a mérkőzést a főváros egyik nyilvános terén játszották le. A forgalom természetesen hosszú ideig szünetelt és a rendőrség kénytelen volt a közlekedést a Szomszédos uccákba terelni. A városi tanácsot az eset arra indította, hogy a régmúlt időknek ezt az emlékét a szabályrendeletek tárából törölje, mert a fogadókedv fellendülése komolyan veszélyeztethetné London egész közlekedési rendjét. A nyolcmillió város vérkeringését akasztaná meg, ha egy napon a tereken itt is, ott is golfozó tőzszedek állnának fel, a forgalmas uccakereszteződéseknél pedig sakkasztalakat raknának le a tőzsdei fogadások harcias ellenfelei.

— Háromórás sötétséget okozott két golyapár harca. Koppenhágából jelentik: Különös következménye volt Ladig By jütlandi faluban két golyapár harcának. Az egyik golyapár egy napja tetején rakott részkét magának és ott élt évek óta. Amikor mostanában megérkezett megszokott helyére, idegen golyapárt talált a fészében. Ez alkonyat felé történt és a négy állat között heves harc kezdődött a fészékért. A harc folyamán az állatok úgy megrongálták a villanyvezeteket, hogy a falu házaiiban három óra hosszat nem égett a villany. Mire a hibát megjavították, örömmel látták a falusiak, hogy a „rég” golyapár nyugodtan ül fészékében. Az idegen golyák eltűntek.

— A francia vasút reformja. A francia vasút okos reformot léptetett életbe az utazóközönség poggyászáinak zavartalan elhelyezése érdekében. Gyakran sok vita volt utasok és hordárok között akörül, hogy mennyi díj jár a csomagoknak a vasuti kocsiiban való elhelyezéséért. Ezeket a vitákat megszünteti most a vasutnak az intézkedése, amely jegyeket bocsát ki az utasok részére, melyek ellenében a hordárok a csomagokat kötelesek a vasuti fuikében elhelyezni. Ezeket a jegyeket épúgy a pénztárnál kell megváltani, mint az utazásra jogosító jegyet. Borravalót a hordároknak nem szabad elfogadniok.

— Halálos szerencsétlenség áldozata lett „Franciaország első katonája”. Párisból jelentik: Avignon közelében gépkocsiszerencsétlenség következtében meghalt „Franciaország első katonája”. Ezt a címet Albert Roche gépkocsivezető érdemelte ki, aki 1895 március 5-én született és aki 1918-ban a világháboruban véghezvitt bravúrú hőstettei miatt kapta meg ezt a címet. Rochét 12-szer említette meg a hadijelentés, megkapta a hadikeresztet a négy pálmával és a nyolc csillaggal, a katonai érmet, azonkívül Olaszország, Szerbia hadi kitüntéseit és végül a becsületrend keresztyét, amelynek tisztjévé 1937-ben nevezték ki.